

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN ASETUS LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN TYÖJÄRJESTYKSESTÄ ANNETUN LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN ASETUKSEN MUUTTAMISESTA

PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Muutettaisiin liikenne- ja viestintäministeriön työjärjestyksestä annetun liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen (470/2023) 2, 7, 10, 21, 24, 25, 39 ja 52 §:ää.

Asetus annetaan valtioneuvostosta annetun lain (175/2003) 7 §:n 2 momentin nojalla.

Asetuksen olisi tarkoitus tulla voimaan 1.1.2024.

PERUSTELUT

1. Esityksen nykytilan arviointi, tausta ja tavoitteet

Suomen kyberturvallisuusstrategiassa vuonna 2019 tunnistettiin tarve kansallisen kyberturvallisuuden kokonaistilan parantamiselle. Strategian mukaisesti liikenne- ja viestintäministeriöön perustettiin kyberturvallisuusjohtajan määräaikainen tehtävä koordinoimaan kyberturvallisuuden kansallista kehittämistä. Vuoden 2023 alusta liikenne- ja viestintäministeriöön perustettiin pysyvä valtion kyberturvallisuusjohtajan virka. Pysyvän viran perustamisen taustalla oli turvallisuusympäristön nykyinen kehitys. Valtion kyberturvallisuusjohtajan tehtävä on laaja-alainen ja tukee kyberturvallisuuteen liittyvää valtioneuvostotason ennakointia, varautumista ja päätöksentekoa. Valtion kyberturvallisuusjohtaja koordinoi ja sovittaa yhteen kansallista kyberturvallisuuden kehittämistä, suunnittelua ja varautumista, sekä toimii valtionjohdon neuvonantajana kyberturvallisuuteen liittyvissä asioissa. Sittenmin valtion kyberturvallisuusjohtajan tehtävät ovat laajentuneet toiminnoksi, joka kattaa edellä mainittujen tehtävien lisäksi kriittisen tieto- ja viestintätekniikan infrastruktuurin varautumisen koordinaation ja yhteensovittamisen. Toiminnolle on osoitettu myös lisäresursseja vuoden 2023 lisätalousarviossa (HE 325/2022 vp).

Valtioneuvostosta annetun lain esitöissä todetaan, että ministeriöissä on nykyisin myös osastojen ulkopuolisia toimintayksiköitä (HE 270/2002, s. 32). Ministeriön työjärjestyksessä *toimintayksiköillä* tarkoitetaan osastoihin kuulumattomia yksiköitä ja toimintoja, jotka ovat suoraan kansliapäällikön alaisuudessa.

Ehdotetun asetuksen tavoitteena on muuttaa liikenne- ja viestintäministeriön toimintayksikkö valtion kyberturvallisuusjohtajan toiminto valtion kyberturvallisuusjohtajan toimistoksi. Toimintayksikkö sijoittuisi kansliapäällikön alaisuuteen. Valmistelun taustalla on valtion kyberturvallisuusjohtajan toimintoon

useamman henkilön rekrytointi 2023 lisätalousarviossa myönnetyllä määrärahalla kriittisen tieto- ja viestintätekniikan infrastruktuurin varautumisen koordinaatiotehtäviin, minkä seurauksena kansliapäällikön alaisuudessa olevien virkamiesten määrä kasvaa. Esihenkilötyöskentelyn tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi toiminto muutettaisiin toimistoksi ja sen päällikkönä toimisi valtion kyberturvallisuusjohtaja.

Lisäksi työjärjestykseen ehdotetaan lisättäväksi tarkentavia säännöksiä, jotka koskevat virkamiesten tehtävään määräämisestä. Valtiovarainministeriön valtionhallinnon kehittämisosasto on antanut ohjeen viran täytössä noudatettavista periaatteista (VN/16224/2022). Ohjeessa käsitellään myös tehtävään määräämisestä. Tehtävään määräämisessä ei ole kyse nimityksestä virkaan tai virkasuhteeseen, vaan kyse on työnantajan työnjohto- ja valvontaoikeuteen kuuluvasta töiden organisoinnista ja tehtävien järjestelystä. Liikenne- ja viestintäministeriössä tehtävään määräämisestä käytetään yksiköiden johtajien tehtäviin sekä lainsäädäntöjohtajan ja strategiajohtajan tehtäviin. Lisäksi voidaan antaa määräämisestä myös muihin tehtäviin.

VM:n ohjeen mukaan on suositeltavaa määritellä työjärjestyksessä selkeästi, missä tilanteissa tehtävään määräämismenettelyä voidaan käyttää, mikä menettelyn sisältö on sekä tehtävään määräämisen saaneen toimivalta. Edelleen ohjeessa suositellaan, että tehtävään määrääminen olisi ajallisesti rajoitettu ja määräämisen sisältöisi myös tieto siitä, miten se peruutetaan. Tehtävään määräämisestä ei tulisi antaa ilman erityistä syytä yli viideksi vuodeksi.

Liikenne- ja viestintäministeriön työjärjestyksessä on määritetty kuka antaa tehtävään määräämisen mihinkin tehtävään. Nyt ehdotetaan täsmennettävänä näitä säännöksiä ja pykäliin lisättäisiin tehtävään määräämisen ajallinen enimmäiskesto. Muutoksella ei ole tarkoitus muuttaa nykyistä käytäntöä, mutta selkeyden vuoksi täsmennetään sääntelyä tältä osin. Liikenne- ja viestintäministeriössä tehtävään määrääminen on vakiintuneen käytännön mukaisesti annettu kolmeksi vuodeksi. Tarkempia säännöksiä menettelystä, esim. tehtäviin ilmoittautumismenettelystä, ei ole tarkoituksenmukaista ottaa työjärjestykseen. Myöskään tehtävään määräämisen peruuttamisesta ei ole tarkoituksenmukaista säätää työjärjestyksessä, koska virkamiesoikeudellinen periaatteen mukaan se henkilö joka määrää tehtävään myös peruuttaa tehtävään määräämisen. Työjärjestyksessä on säännökset yksikön johtajien, lainsäädäntöjohtajan ja strategiajohtajan sekä muutamien muiden tehtävään määrättyjen tehtävistä ja ratkaisuvallasta. Näihin ei ole tarkoitus tehdä muutoksia. Lisäksi työjärjestyksessä on säädetty kansliapäällikölle ratkaisuvallasta antaa tehtävään määrääminen muiden kuin yksikön johtajien tehtäviin.

Lisäksi konserniohjausosaston tehtävistä poistettaisiin ennakointi, koska tosiasiallisesti ennakointiin liittyviä tehtäviä hoitaa vain kansliapäällikön esikunnan strategiatoiminto, ja valtion kyberturvallisuusjohtajan sijaisen määräämisestä lisättäisiin säännös työjärjestykseen.

2. Esityksen valmistelu

Ehdotus on valmisteltu virkatyönä liikenne- ja viestintäministeriössä. Ehdotus on ollut ministeriön kaikilla osastoilla ja osastoihin kuulumattomilla yksiköillä ja toiminnoilla sisäisesti lausuntokierroksella. Ehdotus on käsitelty ministeriön yhteistoimintaneuvottelussa.

Asetusluonnos lähetettiin lausuntokierrokselle. Lausuntopalautteen mukaan...

Ehdotus on ollut tarkastettavana oikeusministeriön laintarkastuksessa.

3. Esityksen vaikutukset

Ehdotettu asetusmuutos ei vaikuttaisi ministeriön laissa tai valtioneuvoston asetuksessa säädettyihin tehtäviin. Asetusmuutosehdotuksella ei olisi suoria vaikutuksia valtiontalouteen.

Ehdotetulla asetuksella muutettaisiin ministeriön organisaatorakennetta siten, että liikenne- ja viestintäministeriön valtion kyberturvallisuusjohtajan toiminto muutetaan valtion kyberturvallisuusjohtajan toimistoksi ja sen päällikkönä toimisi valtion kyberturvallisuusjohtaja. Toimintoa johtaa tällä hetkellä kansliapäällikkö ja organisaatiomuutoksen myötä ministeriöön tulisi uusi esihenkilö. Organisaatiomuutos ei lisäisi ministeriön henkilöstömäärää.

SÄÄNNÖSKOHTAISET PERUSTELUT

Liikenne- ja viestintäministeriön asetus liikenne- ja viestintäministeriön työjärjestyksestä annetun liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen muuttamisesta

2 §. Johtavat virkamiehet. Pykälän 3 momentin ensimmäinen virke, yksikön johtajana on yksikön päällikkö, siirrettäisiin pykälän 2 momenttiin, koska säännös on asiallisesti osa 2 momenttia. Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin tehtävään määräyksen ajallinen enimmäiskesto. Ajallisesti tehtävään määräys olisi enintään viideksi vuodeksi kerrallaan, mutta se voisi olla myös lyhyemmäksi ajaksi. Tehtävään määräyksen voisi peruuttaa ministeri. Lisäksi 3 momentin toimintayksikön johtajat muutettaisiin kansainvälisten asioiden yksikön johtajaksi, koska muita toimintayksiköiden johtajia ei määrätä tehtävään. Momentin mukaan yksiköiden ja kansainvälisten asioiden yksikön johtajan määrää ministeri enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

7 §. Ministeriön osastot ja muut toimintayksiköt. Pykälän mukaan osastoihin kuulumattomat toimintayksiköt ovat ministeriön viestintä, kansainvälisten asioiden yksikkö, kansliapäällikön esikunnan strategiatoiminto ja valtion kyberturvallisuusjohtajan toiminto. Jatkossa toimintayksikön valtion kyberturvallisuusjohtajan toiminto olisi valtion kyberturvallisuusjohtajan toimisto.

10 §. Konserniohjausosaston tehtävät. Pykälän 1 momentin 11 kohdasta poistettaisiin ennakointia koskeva tehtävä, koska osastolla ei ole enää ennakointiin liittyviä tehtäviä. Ennakointia tehdään kansliapäällikön esikunnan strategiatoiminnossa.

21 §. Valtion kyberturvallisuusjohtajan toimisto. Pykälän otsikkoa muutettaisiin siten, että valtion kyberturvallisuusjohtajan toiminnon nimi muutettaisiin valtion kyberturvallisuusjohtajan toimistoksi. Vastaava nimenmuutos tehtäisiin pykälän 1 momenttiin. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin niin, että valtion kyberturvallisuusjohtajan toimiston päällikkönä olisi valtion kyberturvallisuusjohtaja kansliapäällikön sijasta. Toimisto olisi edelleen toimintayksikkö, jolla tarkoitetaan valtioneuvostosta annetun lain (175/2003) 7 §:n mukaisesti osastoihin kuulumattomia yksiköitä ja toimintoja. Valtion kyberturvallisuusjohtajan toimisto olisi järjestäytymismuodoltaan yksikkö ja jatkossakin sijoitettuna kansliapäällikön alaisuuteen. Toimiston

päällikkönä toimisi valtion kyberturvallisuusjohtaja. Valtion kyberturvallisuusjohtajan toimistoon kuuluisivat lisäksi apulaiskyberturvallisuusjohtaja ja lisätalousarviossa 2023 (HE 325/2022 vp) liikenne- ja viestintäministeriölle myönnetyllä määrärahalla kriittisen tieto- ja viestintä teknisen infrastruktuurin varautumisen koordinaatiotehtäviin rekrytoidut henkilöt.

Toiminnon nimen muuttaminen toimistoksi on perusteltua kansainvälisen käytännön mukaisesti. Eri viranomaistahojen hajautetussa kyberjohtamismallissa, jossa tavoitteena on varmistaa kokonaisvaltainen ja koherentti kyberjohtaminen, on muun muassa Yhdysvaltoihin perustettu Office of the National Cyber Director. Nykyisin valtion kyberturvallisuusjohtajan laaja-alaista toimintoa johtaa kansliapäällikkö. Toiminto on sijoitettu hallinnollisesti liikenne- ja viestintäministeriöön ja se toimii osittain autonomisena tahona muun ministeriön toiminnasta erillään. Kansainvälisen käytännön lisäksi, toiminnon nimen muuttaminen toimistoksi auttaisi selventämään sitä, että kyse ei ole vain liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalaan kuuluvista tehtävistä, vaan koko valtioneuvostoa palvelevasta toiminnasta. Toimiston sijoittumisella suoraan kansliapäällikön alaisuuteen ja valtion kyberturvallisuusjohtajan toimimisella toimiston päällikkönä korostettaisiin sen itsenäistä ja poikkihallinnollista luonnetta. Lisäksi toiminnon muuttaminen järjestäytymismuodoltaan yksiköksi on perusteltua esihenkilötyöskentelyn tarkoituksenmukaisesti järjestämiseksi.

24 §. Valtion kyberturvallisuusjohtaja. Pykälän 2 momentti poistettaisiin, koska jatkossa valtion kyberturvallisuusjohtaja toimisi valtion kyberturvallisuusjohtajan toimiston päällikkönä asetuksen 21 §:n mukaisesti. Kansliapäällikkö olisi jatkossakin valtion kyberturvallisuusjohtajan esihenkilö, mutta valtion kyberturvallisuusjohtajan toimiston tehtävien kattaessa koko valtioneuvoston, sitä on tarpeetonta korostaa erikseen asetuksessa. Lisäksi liikenne- ja viestintäministeriön työjärjestyksessä ei ole säädetty nimenomaisesti muidenkaan kansliapäällikön alaisten yksiköiden päälliköistä, että he toimivat kansliapäällikön alaisuudessa.

25 §. Lainsäädäntöjohtaja ja strategiajohtaja. Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin tehtävään määräyksen ajallinen enimmäiskesto. Ajallisesti tehtävään määräys olisi enintään viideksi vuodeksi kerrallaan, mutta se voitaisiin tehdä myös lyhyemmäksi ajaksi. Tehtävään määräyksen voisi peruuttaa kansliapäällikkö.

39 §. Kansliapäällikön ratkaisuvalta. Pykälän 1 momentin 7 kohtaa selkeytettäisiin vastaamaan nykytilaa. Muutos ei vaikuttaisi kansliapäällikön ratkaisuvaltaan. Käytännössä kansliapäällikkö määräisi tehtävään kaikki muut paitsi yksikön johtajat.

Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti. Momentin mukaan 39 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettu määräys voitaisiin antaa enintään viideksi vuodeksi kerrallaan, mutta se voitaisiin tehdä myös lyhyemmäksi ajaksi. Tehtävään määräyksen voisi peruuttaa kansliapäällikkö.

52 §. Sijaisuudet. Pykälän 3 momenttiin siirrettäisiin 4 momentista kansainvälisten asioiden johtajan sijaisesta määrääminen, koska olisi tarkoituksenmukaista säätää samassa momentissa kaikkien toimintayksiköiden sijaisten määräämisestä. Siirron myötä pykälän 4 momentissa säädettäisiin vain osastoihin kuuluvien yksiköiden johtajien sijaisten määräämisestä. Lisäksi 3 momenttiin lisättäisiin, että kansliapäällikkö määräisi sijaisen myös valtion kyberturvallisuusjohtajan osalta. Toimintayksikkö valtion

kyberturvallisuusjohtajan toimisto on tällä hetkellä järjestäytymistavaltaan toiminto ja sen esihenkilönä toimii kansliapäällikkö, minkä takia toiminnon esihenkilön sijaisen määräämiseen sovelletaan 52 §:n 1 momenttia. Jatkossa toimintayksikön päällikkönä toimisi valtion kyberturvallisuusjohtaja, minkä takia hänen sijaisuutensa määräämisestä on tarpeen säätää asetuksessa.

VOIMAANTULO

Esitetään, että asetus tulisi voimaan 1.1.2024.